

RIFAT N. BALI

Cumhuriyet Yıllarında
Türkiye Yahudileri

**Aliya: Bir Toplu
Göçün Öyküsü
(1946-1949)**

i l e t i Ő i m

BİLİM ve SANAT VAKFI
KÜTÜPHANESİ

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar	11
ÖNSÖZ	13
GİRİŞ	23
BİRİNCİ BÖLÜM	
II. DÜNYA SAVAŞI'NIN BİTİMİNDEN İSRAİL'İN KURULUŞUNA	43
1. Tek Parti'den Çok Partili Demokrasiye Geçiş	43
a) <i>CHP-Azınlıklar İlişkileri</i>	44
b) <i>Yahudi Cemaatinin Dünya Yahudi Kongresi'ne Üye Olma Girişimi</i>	59
c) <i>Varlık Vergisi'nin İadesi İçin Girişimler</i>	63
d) <i>Tek Parti Dönemini Eleştiren Yayınların Yarattığı Tartışmalar</i>	75
e) <i>Yahudilerin Türkleşmeleri Tartışmaları</i>	84
2. Birleşmiş Milletler'in Filistin'i Taksim Etme Kararı	87
a) <i>İsrail'in Kuruluşundan Önce Siyonist Faaliyetler ve Filistin'e Göç</i>	88
b) <i>İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Tavrı</i>	96
c) <i>Türk Yahudi Basınının Doğuşu</i>	98
d) <i>İsrail'in Kuruluşundan Önce Basınının Tavrı</i>	107
e) <i>Yahudi Görüşünü Benimseyecek Bir Gazete Kurma Girişimi</i>	115

f) Cevat Rifat Atilhan'ın Gönüllü Türk Birliği Kurma Girişimi.....	117
g) İsrail'in Kuruluşundan Sonra Basındaki Polemikler.....	119

İKİNCİ BÖLÜM

GÖÇ KIVILCIMININ ATEŞLENMESİ, ALEV ALMASI VE SÖNMESİ.....129

1. Türkiye Yahudilerinin Kitleysel Göçü.....	129
a) Göçün Başlaması.....	129
b) Yahudi İleri Gelenlerinin Tepkileri.....	144
c) Basının Tepkisi.....	149
d) Pasaport İşlemlerinin Durdurulması.....	156
e) Pasaport İşlemlerini Durdurma Kararının Nedenleri.....	169
f) Necmeddin Sadak'ın Demeci - Göçün Tekrar Başlaması.....	170
g) Kaçak Göçmenler Sorunu.....	190
h) Göçmenlerin Yolculuk Giderlerinin Karşlanması.....	201
2. Türkiye'nin İsrail'i Tanıması.....	204
3. Göçün Hızlanması ve Toplumsal Sonuçları.....	207
4. İsrail'in Muhaceret Bürosu Açması.....	220
5. Göçmenleri Taşıyan Motor ve Gemilerde Yaşam Koşulları.....	222
6. Anadolu'daki Cemaatlerin Göçü.....	229
a) Trakya'daki Cemaatlerin Göçü.....	229
b) İzmir Cemaatinin Göçü - Salamona Bomba'nın Sataşmaları.....	233
c) Bursa Cemaatinin Göçü.....	246
d) Diğer Cemaatlerin Göçü.....	247
7. Kaçakçılık Olayları.....	248
8. Oliver Twist Filminin Gösterimi - Yarattığı Tepkiler.....	251

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖÇÜN TOPLUMSAL BİLANÇOSU.....255

1. Göçmenlerin Sayısı - Meslekleri.....	257
2. Göçün Nedenleri.....	259
a) Tek Parti Dönemindeki Ayrımcı Siyaset.....	259
b) Maddî Nedenler.....	264
c) Siyonizm.....	267
d) Propaganda.....	270

**TÜRKİYE-İSRAİL İLİŞKİLERİNİN RESMİLEŞMESİ -
GÖÇMENLERİN İSRAİLLİLEŞMELERİ**.....273

1. İsrail'in Türkiye'de Temsil Edilmesi	273
a) <i>İsrail Konsolosluğu'nun Açılışı</i>	273
b) <i>İlk İsrail Büyükelçisinin Gelişi</i>	277
2- Göçmenlerin İsrail'e Uyum Sağlama Yılları	280
a) <i>Göçmen Kamplarındaki İlk Günler</i>	280
b) <i>Kamplarda Günlük Hayat</i>	285
c) <i>Türkiyeli Göçmenlerin Durumu</i>	291
d) <i>Geva Karmel Moşavi'nin Kuruluşu</i>	294
e) <i>Hagoşrim Kibutz'u'nun Kuruluşu</i>	305
f) <i>Burgata Moşavi'nin Kuruluşu</i>	306
g) <i>Türk Gazetecilerin İzlenimleri</i>	308
3. Türkiye'ye Geri Dönen Göçmenler	311
a) <i>Gerî Dönüşün Nedenleri</i>	313
b) <i>Gerî Dönüşün Türkiye'de Yarattığı Tepkiler</i>	319
c) <i>Gerî Dönüşün İsrail'de Yarattığı Tepkiler</i>	325
4. İsrail'de Kök Salma Yılları	327
a) <i>Atatürk Ormanı'nın Kuruluşu</i>	327
b) <i>Göçmenlerin Türkiye Özlemi</i>	331
c) <i>İsrail'in Vatandaşlık Kanunu'nu Kabul Etmesi</i>	339
d) <i>Türkiyeli Yahudi'den İsrailli Türk'e Dönüşüm Süreci</i>	341

SONUÇ

YURTTAŞ YARATMA TASARISININ İFLASI	349
a) <i>Resmî Makamların Göçmenlere Bakışı</i>	352
b) <i>Kamuoyunun Göçmenlere Bakışı</i>	353
c) <i>Kamuoyunda Yahudilerle İlgili Peşin Yargıların Değişmesi</i>	355
d) <i>Türkiye-İsrail İlişkilerinin Gelişmesi - Göçmenlerin Toplumsal Belleği Üzerindeki Etkisi</i>	359
e) <i>Türkiye'de Kalan Yahudiler, Siyonizm ve Çifte Sadakat</i>	362
f) <i>Yurttaşlık Tartışmaları</i>	366
g) <i>Göçten Sonra Türk Yahudi Toplumunda Meydana Gelen Değişiklik</i>	368
EKLER	375
KAYNAKÇA	445
DİZİN	461